

Inovace psychiatrické péče o ženy v perinatálním období v ČR

MUDr. Antonín Šebela, Ph.D.

Národní ústav duševního zdraví, Klecany

3. lékařská fakulta, Univerzita Karlova, Praha

Perinatální duševní zdraví se v posledních letech dostalo do popředí zájmu a v některých zemích se investuje do nových specializovaných služeb perinatálního duševního zdraví. V tomto přehledovém článku se věnujeme stavu péče o perinatální duševní zdraví ve státech Evropy a v České republice. Ve státech s vyspělou perinatální péčí jsou implementovány screeningové programy duševních poruch v těhotenství a po porodu napojené na odstupňovaný multidisciplinární systém péče a podpory. Vrcholem odstupňované péče jsou specializovaná centra a psychiatrická oddělení umožňující hospitalizaci matek s dětmi. Důležitou komponentou vyspělé perinatálně psychiatrické péče je specializované vzdělávání. Péče o perinatální duševní zdraví v České republice je v porovnání v rámci Evropy spíše na podprůměrné úrovni. V posledních pěti letech se však dějí dílčí kroky, které postupně perinatální psychiatrii posouvají směrem ke stavu v západních a skandinávských státech.

Klíčová slova: perinatální psychiatrie, screening, mother baby unit, vzdělávání.

Innovations in psychiatric care for women in the perinatal period in the Czech Republic

Perinatal mental health has become a significant focus of interest in recent years, with investment in new specialist perinatal mental health services in some countries. In this review article, we look at the state of perinatal mental health care in European countries and in the Czech Republic. In countries with advanced perinatal care, screening programs for mental disorders in pregnancy and postpartum are implemented, linked to a tiered multidisciplinary system of care and support. Specialized centres and psychiatric wards allowing hospitalization of mothers with children are the culmination of the tiered care. Specialist training is an important component of advanced perinatal psychiatric care. Perinatal mental health care in the Czech Republic is rather below average compared to Europe. However, in the last five years, partial steps have been taken that have gradually moved perinatal psychiatry towards the situation in Western and Scandinavian countries.

Key words: perinatal psychiatry, screening, mother baby unit, education.

Úvod

Perinatální duševní poruchy jsou častou komplikací těhotenství a šestinedělí a jsou spojeny se značnou mateřskou a fetální morbiditou a mortalitou (1). Mezi nejčastější duševní poruchy v perinatálním období patří deprese a úzkostné poruchy (běžné perinatální duševní poruchy,

BPDP). Ženy s BPDP jsou vystaveny zvýšenému riziku porodnických komplikací a špatných zdravotních a vývojových výsledků u kojenců. Patří sem nízká porodní hmotnost, preeklampsie, předčasný porod, nedostatečné využívání somatické perinatální péče, špatná výživa, zvýšené užívání návykových látek, narušení citové

DECLARATIONS:

Declaration of originality:

The manuscript is original and has not been published or submitted elsewhere.

Ethical principles compliance:

The authors attest that their study was approved by the local Ethical Committee and is in compliance with human studies and animal welfare regulations of the authors' institutions as well as with the World Medical Association Declaration of Helsinki on Ethical Principles for Medical Research Involving Human Subjects adopted by the 18th WMA General Assembly in Helsinki, Finland, in June 1964, with subsequent amendments, as well as with the ICMJE Recommendations for the Conduct, Reporting, Editing, and Publication of Scholarly Work in Medical Journals, updated in December 2018, including patient consent where appropriate.

Conflict of interest and financial disclosures:

None.

Funding/Support:

Podpořeno z programového projektu Ministerstva zdravotnictví ČR s reg. č. NU21J-09-00064.

Cit. zkr: Psychiatr. praxi. 2025;26(1):5-8

<https://10.36290/psy.2025.001>

Článek přijat redakcí: 4. 1. 2025

Článek přijat k tisku: 25. 2. 2025

MUDr. Antonín Šebela, Ph.D.

antonin.sebela@nudz.cz